

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การมอบหมายให้สำนักงานสาขาปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ สปสช.๐๓/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ทำหน้าที่สำนักงานสาขาของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทำหน้าที่สำนักงานสาขาของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานสาขา โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติหรือเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมอบหมาย และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีคำสั่งเพื่อมอบและกำหนดอำนาจหน้าที่ให้สำนักงานสาขาและผู้อำนวยการสำนักงานสาขาศึกษาปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานสาขามีปัญหาในทางปฏิบัติ คือ เมื่อคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานหลักประกันสุขภาพระดับจังหวัดแล้ว สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานสาขา เพื่อขอให้สำนักงานสาขาดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารงานหลักประกันสุขภาพระดับจังหวัดตามมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แต่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูนได้มีหนังสือแจ้งว่า กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือสั่งการให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อสั่งการของหน่วยงานนอกสังกัด กระทรวงสาธารณสุข จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขก่อน หรือหากจะปฏิบัติก็ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขก่อน (ซึ่งขณะนั้นสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูนอยู่ในระหว่างการขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุข) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงขอหารือว่า เมื่อคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน และปลัดกระทรวงสาธารณสุขร่วมเป็นกรรมการ ได้มีมติใดๆ ตามอำนาจหน้าที่แล้ว สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะมีหนังสือขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานสาขาดำเนินการตามมติดังกล่าว หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือเชิญผู้อำนวยการสำนักงานสาขาหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาขาเข้าร่วมประชุมได้โดยตรงหรือไม่ หรือว่าจะต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขก่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติว่า “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือสำนักงานสาขา แล้วแต่กรณี จึงเห็นได้ว่า สำนักงานสาขาเป็นสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในเขตพื้นที่ด้วย เมื่อคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดซึ่งเป็นส่วนราชการและนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการในกระทรวงสาธารณสุขในส่วนภูมิภาคให้ทำหน้าที่สำนักงานสาขตามมาตรา ๒๕^๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้สำนักงานสาขากับผู้อำนวยการสำนักงานสาขามีอำนาจหน้าที่ตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติหรือเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมอบหมายแล้วแต่กรณี ดังนั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจะทำหน้าที่เป็นสำนักงานสาขาและนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสำนักงานสาขา ส่วนเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดก็จะทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานสาขาในระดับจังหวัดตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ อีกหน้าที่หนึ่งด้วย และโดยที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่อยู่ในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามมาตรา ๒๖ (๑)^๓ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามมาตรา ๑๓^๔ วรรคหก อีกตำแหน่งหนึ่ง เป็น

^๑ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือสำนักงานสาขา แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร หรือในเขตจังหวัดใกล้เคียง

ให้คณะกรรมการมีอำนาจจัดตั้ง รวม หรือยุบเลิกสำนักงานสาขาในเขตพื้นที่ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การจัดตั้งสำนักงานสาขาให้คำนึงถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าในการดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย และให้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนทำหน้าที่สำนักงานสาขาทันทีได้ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

^๓ มาตรา ๒๖ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน คณะอนุกรรมการของคณะกรรมการดังกล่าว และคณะกรรมการสอบสวน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพ

ผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง^๔ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานทุกตำแหน่งอีกด้วย ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักประกันสุขภาพแห่งชาติระดับจังหวัดแล้ว สำนักงานหรือเลขาธิการก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมตินั้น การที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานสาขาให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการบริหารหลักประกันสุขภาพแห่งชาติระดับจังหวัด ย่อมเป็นการขอให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในสายงานของตนตามหน้าที่ในพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มิใช่เป็นการขอให้ดำเนินการหรือขอให้ทำหน้าที่ข้าราชการในสายงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงสั่งการให้ดำเนินการไปโดยตรงได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขก่อน อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้เป็นเรื่องที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือไปถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดว่า ยังไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อสั่งการของหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ได้สั่งการไปโดยมิได้ผ่านกระทรวงสาธารณสุข จนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุข หรือหากจะปฏิบัติก็ต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขก่อน ทั้งนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำพูนได้มีหนังสือถึงเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแจ้งข้อความตามหนังสือของปลัดกระทรวงสาธารณสุขให้ทราบ และนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดลำพูนได้แจ้งไปด้วยว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูนกำลังขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขอยู่ จึงเห็นได้ว่าหนังสือของปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเรื่องการสั่งการของผู้บังคับบัญชาในสายงานของกระทรวงสาธารณสุขโดยแท้ และตามหนังสือของปลัดกระทรวงสาธารณสุขไม่ได้มีความหมายว่าเมื่อคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้มีมติใดๆ ตามอำนาจหน้าที่แล้ว สำนักงานหรือเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจะต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงสาธารณสุขก่อนตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ขอหารือมา

แห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ

^๔ มาตรา ๓๑ ให้สำนักงานมีเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานทุกตำแหน่ง

ฯลฯ

ฯลฯ

อนึ่ง โดยที่กฎหมายบัญญัติให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายตามมาตรา ๒๔^๖ และมาตรา ๔^๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๑๓^๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ และปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นกรรมการโดยตำแหน่งร่วมอยู่ในคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติด้วย ดังนั้น เมื่อมีปัญหาที่สำนักงานสาขาดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการไม่ได้ด้วยเหตุดังได้กล่าวข้างต้น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติหรือเลขาธิการจะต้องรายงานให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการและเป็นผู้กำกับดูแลและบังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทั้งของส่วนราชการในกระทรวงสาธารณสุขและในหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ให้ได้รับทราบไว้ในคราวเดียวกัน เพื่อจะได้มีการประสานงานในการคัดเลือกคณะกรรมการหรือให้มีการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือในเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๔๗

^๖ มาตรา ๒๔ ให้มีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรี

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

^๗ มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น